

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Jankovich Béla ügyvéd (....) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek, az S. B. G. & K. Ügyvédi Iroda (...., ügyintéző: dr. Szamosi Katalin ügyvéd) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen szerzői jogdíj megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2007. november 9. napján kelt, 8.P.23.213/2006/32. számú ítélete ellen a felperes részéről 33. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 180.000 (Száznyolcvanezer) Ft másodfokú perköltséget.

Köteles a felperes az illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt 450.000 (Négyszázötvenezer) Ft fellebbezési illetéket az államnak külön felhívásra megfizetni.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 360.000 Ft perköltséget és az államnak külön felhívásra 450.000 Ft le nem rótt eljárási illetéket.

Az ítélet indokolása szerint az alperes és a felperes - aki az alperesi egyesület tagja - között 2005. június 21-én létrejött Együttműködési megállapodásnak megfelelően a felperes egy meghatározott szöveg francia nyelvre történő szakfordítását végezte az alperes számára. A szakfordításnak az alperes nem vitatta a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (Szt.) 4. § (2) bekezdése szerinti egyéni eredeti jellegét, a fordítás szerzői jogi védelmét, ezért az elsőfokú bíróság a szerzői jogdíj és kártérítés megfizetésére irányuló kereset elbírálása során elsődlegesen azt vizsgálta, hogy az Együttműködési megállapodás az Szt. 42. §-a és 55. §-a szerinti felhasználási szerződésnek minősül-e, mivel a felperesi álláspont az volt, hogy a szerződésük csak a fordítás díját szabályozta, a felhasználói jogokat nem, ezért 4.500.000 Ft szerzői jogdíjat igényelt.

Az elsőfokú ítélet szerint az Együttműködési megállapodásban a felek a felhasználási szerződés valamennyi lényeges kérdésében megállapodtak. Pontosán tartalmazta a szerződés, hogy a felperes milyen munka elvégzésére vállalkozott, és a felhasználásnak mi lesz a módja, a terjedelme. Szerepel a megállapodásban, hogy a ... 40. évfordulója alkalmából Pécsen megtartott Nemzetközi Konferencia magyar felszólalásainak - amely a 2004. évi különszámában és kiegészítő számában szerepeltek - a felperes által készített francia nyelvi fordításait is tartalmazó kiadvány a 2005. október 17. és 21. között XI'AN városában tartandó ... 15. közgyűlése alkalmából készül. Emellett a felperesnek, mint az egyesület tagjának, tudomása kellett legyen arról, hogy egy konferenciára szánt anyag megmaradt kiadványai a tagság és az érdeklődők rendelkezésére állnak és arról is, hogy az alperes semmiféle gazdálkodási tevékenységet nem folytathat.

A díjazásról pedig akként rendelkeztek, hogy a felperes tudomásul vette, hogy az alperes költségvetése 750.000 Ft kifizetését teszi lehetővé és azt az alperesi kijelentést is tudomásul vette, hogy további pályázati pénzből még fedezni kívánja a többletköltséget, illetőleg hasonló feladatokkal is megbízná a felperest. Két ízben is leszögezték a szerződésben, hogy a francia szakfordítás díja 3 illetve 4 Ft/leütés + áfa, és ez esetben a 3 Ft/leütés tarifa alkalmazására került sor. Tehát a felperes elfogadta a szakfordítás ellenében - a szakfordítói díjak közül ugyan a minimális mértékűt - kifizetendő összegként.

Az elsőfokú bíróság szerint ezt a szerződés szerinti díjat kellett az alperesnek megfizetnie, amely nem vitásan megtörtént. Mivel a felperes az általa vélelmezett példányszámok alapján számította a díjigényét, utalt az ítélet arra, hogy alaptalanul feltételezte a felperes, hogy a kiadványból 5000-5000 db készült el nyomtatott és CD formátumban, mert azt semmilyen adat nem támasztott alá, de hangsúlyozta, hogy ettől a kérdéstől függetlenül a szerződés rendelkezéseit kell figyelembe venni. A kikötött díj mellett még vállalta az alperes, hogy 2005. szeptemberében esetleg elnyerhető pályázati költségvetésből fedez további költséget, de annak elnyeréséről nem volt adat, mint ahogy arra sem, hogy az alperes későbbi időpontban hasonló fordítási feladatokat szükségesnek látott volna elvégeztetni.

A felperes 3.000.000 Ft nem vagyoni kárigénye kapcsán az volt az elsőfokú ítélet álláspontja, utalva a Ptk. 339. §-ára, hogy az alperes oldalán semmilyen jogellenes magatartás nem állapítható meg, ezért semmilyen hátrány nem érte, érhetne a felperest. Rámutatott arra, hogy a felperes által e kérelme indokaként megjelölt költségek, vagyis, hogy az alperessel szembeni igényérvényesítés érdekében jogszabályi ismeretek megszerzésére fordított idő miatt nem tudott más munkát végezni és költségei is adódtak, a Pp. 75. § (1) bekezdése szerinti perköltségek közé tartozóak.

A felperes által igényelt alperesi adatszolgáltatási kötelezettséggel kapcsolatban kifejtette, hogy a felperes az egyszeri munka elvégzésével, míg az alperes a díj kifizetésével teljesítette a szerződést, semmilyen további felhasználás nem került

szóba és nem is volt peradat arra. Ezért fogalmilag kizárt, hogy az alperesnek adatszolgáltatási kötelezettsége lett volna. Egyetlen felhasználási módja volt a felperesi fordításnak a kínai konferenciára eljuttatott kiadványban való megjelentetése. Az hogy a kiadvány tartalmát az alperes a papíralapú kiadvány mellett CD lemezre is rögzítette, az elsőfokú bíróság szerint nem minősül újabb felhasználási módnak.

Mindennek alapján a felperes keresetét az elsőfokú bíróság elutasította és a Pp. 78. §-a alapján kötelezte az alperes perköltsége megfizetésére.

Az elsőfokú ítélet megváltoztatása és a keresetének történő helyt adás érdekében a felperes fellebbezett. Másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését indítványozta.

Álláspontja szerint az elsőfokú ítélet már a tényállás vonatkozásában sem megalapozott és indokolásában számos olyan megállapítás szerepel, amely a csatolt okiratokkal ellentétes. Így nem egy cikk, hanem 29 cikk fordítása történt, továbbá nem csak feltételezte, hogy az alperes értékesítette a kiadványt, hanem az értékesítés tényét dokumentálta is. Állította, hogy az alperesi delegáció tagjai a saját súlykeretük terhére vittek Kínába 1000 példányt a kiadványból.

Érvelt azzal, hogy az alperesi egyesület folytathat gazdasági tevékenységet az általános szabályok (Ptk. 62. § (3) bekezdés) és az alperes saját alapszabálya 6.1. pontja szerint is.

Kitért arra is, hogy az alperes és nyomda között 2005. szeptember 20-án létrejött megbízási szerződéshez képest az egyik számla ennél korábbi teljesítési időt tartalmaz, míg a másik számla keltezése már a kínai konferencia megnyitó ünnepségének napjával esik egybe, mindezt értelmezhetetlennek találta. A nyomda által megküldött iratokat is hiányosnak tartotta.

Kifejtette, hogy az alperes és közte létrejött megállapodás nem felel meg a felhasználási szerződés kritériumainak, szabad felhasználásra engedélyt nem adott, tehát az alperes jogosulatlanul használta fel a művét és azzal kapcsolatban szerzői jogdíjat nem fizetett részére. A megállapodás a szakfordítás elkészítésére vonatkozott, az azt követő díjazás nélküli felhasználásra az alperesnek jogcíme nem volt. Az eljárás adatai alapján egyértelműnek látta, hogy az alperes a művet ellenérték fejében értékesítette. Kártérítési igénye jogalapjául továbbra is a Ptk. 339. és 354. §-ait jelölte meg.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az ítélet helybenhagyását kérte.

Tévesnek tartotta a fellebbezésnek a tényállással és a bizonyítékokkal kapcsolatos érveit. Hangsúlyozta, hogy a felperes nem azért kapta a szerződésben kikötött díjat, hogy részére az alperes fordítási lehetőséget biztosítson cél nélkül, hanem annak felhasználása céljából, amely ki is tűnik a hivatkozott szerződés 1. és 2. pontjából.

A fellebbezés alaptalan.

Az elsőfokú bíróság döntése helyes, annak indokaival is nagyjából egyetértett a másodfokú bíróság.

Elsődlegesen hangsúlyozza a másodfokú bíróság, hogy a perben nem volt vitás, hogy a felperesi fordítás szerzői jogi védelem alatt áll. Az alperes tehát nem vitatta, hogy a fordítás alapjául szolgáló műveknek és az azokról készült felperesi fordításnak is az Szjt. 1. § (3) bekezdése szerint egyéni, eredeti jellege van. Ezért az elsőfokú bíróság helyesen bírálta el a jogvitát az Szjt. szabályai alapján.

Egyetért a másodfokú bíróság az elsőfokú bírósággal abban, hogy az ügy lényegi kérdése az volt, hogy a felek közötti szerződésnek mi a tartalma, tehát a megállapodás csak a szakfordítás díjazás ellenében való elkészítésére vonatkozott-e, vagy kiterjedt-e a felhasználási jog átengedéséért a szerzőt megillető díjra is.

A másodfokú bíróság osztja az elsőfokú bíróság kifejtett álláspontját, miszerint a 2005. június 21-i Együttműködési megállapodásban a felek a felhasználás minden lényeges kérdéséről megállapodtak: annak módjáról, terjedelméről, a díjazásról és a névfeltüntetésről is. Helyes indokaihoz a következőket fűzi hozzá.

Az Szjt. 16. § (1) bekezdése szerint a szerzői jogi védelem alapján a szerzőnek kizárólagos joga van a mű egészének vagy valamely azonosítható részének anyagi formában és nem anyagi formában történő bármilyen felhasználására és minden egyes felhasználás engedélyezésére. E törvény eltérő rendelkezése hiányában a felhasználásra engedély felhasználási szerződéssel szerezhető.

A 42. § (1) bekezdés kimondja, hogy felhasználási szerződés alapján a szerző engedélyt ad művének a felhasználására, a felhasználó pedig köteles ennek fejében díjat fizetni.

E két szakasz alapján egyértelmű, hogy a felhasználásra engedély csak szerződés alapján szerezhető, amelynek lényegi ismérve, hogy a szerző a felhasználási jog gyakorlására ellenérték fejében engedélyt ad és ezzel jog keletkezik a felhasználó oldalán. A felhasználási szerződés köthető már létező műre és a jövőben megalkotandó műre is, amelyre részben speciális szabályokat fogalmaz meg a törvény.

Az Szjt. 49. §-ának (1) bekezdésében akként rendelkezik, hogy a jövőben megalkotandó műre vonatkozó szerződés alapján átadott mű elfogadásáról a felhasználó a mű átadásától számított két hónapon belül köteles nyilatkozni. Ha a művet a felhasználó kijavításra visszaadta, a határidő a kijavított mű átadásától számít. Ha a felhasználó az elfogadásra nyitva álló határidőn belül nem nyilatkozik, a művet elfogadottnak kell tekinteni.

A törvény szóhasználatából is következően - a 49. § szerzőt és felhasználót említ - a jövőben megalkotandó műre kötött szerződés esetében a szerzőnek a megbízás alapján el kell készítenie a művet, a felhasználónak azt el kell fogadnia és a megbízás alapján végzett munka eredményére is be kell következnie a rendelkezési jog megszerzésének. Miután a felhasználó elfogadja az elkészített művet és megfizeti a díjat, a mű felhasználásra a szerződésben meghatározott terjedelmű felhasználási jogot is megszerzi. Ennek folytán a kikötött díj - függetlenül attól, hogy egy összegben vagy külön-külön került meghatározásra a nyújtott szolgáltatásra és a felhasználás engedélyezésére vonatkozó díjazás - fedezi az engedély útján megszerzett jog és az elvégzett tevékenység ellenértékét is, hacsak a felek eltérően nem állapodtak meg.

Mindezek előrebocsátása után megállapítható, hogy a felek között fordítás elkészítésére és a felhasználására vonatkozó, jövőben megalkotandó műre vonatkozó felhasználási szerződés jött létre. Abban meghatározásra került, hogy a felperes francia szakfordítást készít a pécsi konferencia magyar felszólalásairól és rögzítette a szerződés az elkészítendő mű felhasználásának a célját és módját is akként, hogy a szakfordítás a 2005. október 17. és 21. közötti, XI'AN-ban tartandó... közgyűlés alkalmából készülő kiadványban fog szerepelni. Megállapodtak továbbá a fizetendő díjban is a felek, a rendelkezésre álló anyagi lehetőségek ismeretében és hangsúlyozása mellett, amely a felek eltérő megállapodásának a hiányában a fordítás elkészítésének és az átengedett felhasználási jognak az ellenértékét is magában foglalta.

Az alperes a felperes által elkészített és átadott művet elfogadta, azt a szerződésben meghatározott módon a „....1964-2004-2044” című, angol-francia kétnyelvű kiadványban felhasználta és a szerződésben kikötött díjazást megfizette a felperes részére.

Mindezekre figyelemmel a felperes alaptalanul igényelte a felhasználási jog ellenértékét az alperestől, mivel a jogdíjat - amely a szerződés szerint egyösszegű volt és nem függött a felhasználás mértékétől - az alperes a részére már megfizette.

A felperes nem vagyoni kárigénye kapcsán - amelyet érdemben helyesen utasított el az elsőfokú bíróság - arra mutat rá a másodfokú bíróság, hogy nem vagyoni kártérítést személyhez fűződő szerzői jogsértéssel összefüggően bekövetkezett nem vagyoni hátrány alapoz meg. A nem vagyoni kártérítés a személyiséget ért sérelmek esetére rendelt polgári jogi védelmi eszköz, alkalmazásának a feltétele, az erre vonatkozó igény jogalapja valamely személyiségi jog megsértése 34/1992. (VI. 1.) AB határozat). Ilyen jogsérelemre azonban a felperes nem is hivatkozott, csupán szerzői vagyoni jogai érdekében lépett fel. A felperes nem vagyoni kárigénye emiatt is alaptalan volt.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság helyes ítéletét a fentiekben kiegészített indokolással a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az eredménytelenül fellebbező felperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes másodfokú perköltségének megfizetésére, amelynek összegét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontjának megfelelően az alperes és képviselője között létrejött ügyvédi megbízási szerződésben kikötött díjnak megfelelően állapított meg, áfával növelten.

A felperest a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése szerint kötelezte a személyes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési illeték megfizetésére.

Budapest, 2008. május 6.

. Kovács Zsuzsanna s.k.
a tanács elnöke

Dr. Lesenyei Terézia s.k.
Zsuzsanna s.k.
előadó bíró

Dr. Kurucz
bíró

A kiadmány hitelül:
bírósaai ügyintéző